

Metodika průzkumů a rozborů staveb ve svazku obcí Větrník (Rostěnice- Zvonovice, Lysovice, Hlubočany, Kučerov)

Ing. arch. Petr Novák
Školitel: Doc.Ing.arch. Hana Urbášková, Ph.D.
Ateliér výrobních staveb FA VUT Brno

V průběhu svého doktorského studia spolupracuji na projektu MINULOSTÍ K BUDOUCNOSTI – PŘÍRODNÍ MATERIÁLY V REGIONÁLNÍ STAVEBNÍ KULTUŘE (CZ.04.4.84/1.2.00.1/0216), který je zpracován obcí Rostěnice-Zvonovice v rámci programu INTERREG IIIA Česká republika – Slovenská republika ve spolupráci s Fakultou architektury VUT v Brně, se Sdružením hliněného stavitelství, o.s., a s Fakultou priemyselných technológií TU A. Dubčeka v Trenčíně .

Cílem projektu je zjištění a vyhodnocení stávajícího stavu objektů z přírodních materiálů, posílení přeshraniční spolupráce v oblasti zachování a rozvoje tradiční stavební kultury s důrazem na zvýšení atraktivnosti regionu v oblasti cestovního ruchu, zlepšení informovanosti stavebníků o možnostech využití nepálené hlíny v novodobých stavbách a zintenzivnění přeshraniční spolupráce v oblasti výzkumu a výměny informací

V rámci tohoto projektu byla vypracována metodika průzkumů a rozborů výskytu přírodních materiálů ve stávající stavební struktuře. Pomocí těchto metodických nástrojů byl následně v mikroregionu Větrník proveden průzkum obcí Rostěnice – Zvonovice, Lysovice, Kučerov a Hlubočany.

1. Příprava podkladů a provedení průzkumů a rozborů obcí

V první fázi byly získány mapové podklady všech zkoumaných obcí a byl vytvořen jednotný formát tabulky pro průzkumy obcí. Studenti druhého ročníku Fakulty architektury byli instruováni jak tabulky budou vyplňovat a následně byli rozděleni do čtyř skupin podle obcí. Každou obec a skupinu studentů dostal na starost jeden doktorand. Ten každou obec rozdělil podle počtu studentů na stejný počet úseků a pro každého studenta připravil kopii mapových podkladů a tabulek pro průzkumy.

Na místě doktorand kontaktoval Obecní úřad a zajistil informování obyvatel obce o provádění průzkumu. Podal studentům instrukce k provedení průzkumů a způsobu zakresu do mapových listů a zápisu do tabulek. Tam, kde majitelé nebyli doma nebo nebyl umožněn přístup do objektu a nepodařilo se získat informace ani od sousedů, byla tato skutečnost uvedena v tabulce. Do mapy legendy materiálů v konstrukcích pak byl stav této stavby označen - nezjištěn.

Průzkumy všech čtyř obcí byly provedeny 7. října 2006. Pod vedením doktorandů zkoumali studenti výskyt hliněného materiálu ve stávající zástavbě, funkční využití objektů a stavebně technický stav objektů. Studenti také pořizovali fotografickou dokumentaci objektů. Získané informace zaznamenávali do připravených mapových listů a tabulek.

Hlubočany č.p. 101

Foto: J. Rozinek

Kučerov č.p. 145A

Foto: D. Šobáň

Na zmenšených obrázcích je ukázka mapových listů od studentky S. Staňkové.

		Kraj	Jihomoravský
		Obec	Hlubočany
		Číslo popisné	24
		Majitel(é)	Raušer
		Účel	obytný dům
		Rok výstavby	1936
		Přestavba	v roce

Hlavní rozměry:	šířka: 15m	délka: 10m	výška (KV podlaží): 3000mm
Obytná část			
Materiál v %	základy	nosné kce	nenosné kce
hlína	50%		
cihla palená		100%	100%
dřevo			100%
kámen	30%		
beton			
ocel			
sklo			
plynosilikát			
sklo			
Hlinářská technologie	vepřovice	dušaná hlína	jiná
Omítky - druhy na fasádě	hladké ✓	těrkované	jiné
Stavebně technický stav	(vlhkost, trhliny, deformace, další)		
	- vlhkost - sokl; praskliny - po plynofikaci obce		
Hliněná malta	ano	ne ✓	
Fasáda zdobená	plastickými detaily	ano	ne ✓

Datum a čas: 7.10.2007, 11:00

Jméno a příjmení: Svatava Staňková

Stránka 2 / 6

Ukázka vyplněné tabulky od studentky Svatavy Staňkové.

Ohradní zdi							
Materiál v %	základy	nosné kce	nenosné kce	strop	výplně (okna, dveře, vrata)	krov	střeš. krytina
hlína							
cihla palená							
dřevo	NEJSOU, MAJÍ DŘÁŽENÝ PLOT						
kámen							
ostatní							
Hlinářská technologie	vepřovice	dusaná hlína	jiná	Hliněná malta		ano ne	
Omítky - druhy na fasádě	hladké	těrkované	jiné	Fasáda zdobená plastickými detaily		ano ne	
Stavebně technický stav (vlhkost, trhliny, deformace, další)							
Střechy:	kce:	sedlová ✓	pultová	plochá	jiná		
	přesahy:	běžné ✓	zvýšené				
	ukončení ve štítu a v římsě:			ve štítu i v římsě			
Sokl - druh	předsazený ✓	součást zdi	Přízední sloupky:			(dřevěné sloupky v ostění otvorů nebo v rozích budovy jako součást hliněného zdiva) ano ne ✓	
Poznámky:							

Datum a čas: 7.10.2007, 11:00

Jméno a příjmení: Svatava Staňková

Stránka 4 / 6

Ukázka vyplněné tabulky od studentky Svatavy Staňkové.

Hospodářská část		Chlív					
Materiál v %	základy	nosné kce	nenosné kce	strop	výplně (okna, dveře, vrata)	krov	střeš. krytina
hlína	50%						
cihla palená		100%		klenba 100%			
dřevo					100%	100%	
kámen	50%						
beton							
ocel							
ostatní							eternit 100%
Hlinářská technologie	vepřovice	dusaná hlína	jiná	Hliněná malta		ano ne ✓	
Omítky - druhy na fasádě	hladké ✓	těrkované	jiné	Fasáda zdobená plastickými detaily		ano ne ✓	
Stavebně technický stav (vlhkost, trhliny, deformace, další)							
Stodola							
Materiál v %	základy	nosné kce	nenosné kce	strop	výplně (okna, dveře, vrata)	krov	střeš. krytina
hlína	50%		100%				
cihla palená		100%					taška 100%
dřevo						100%	
kámen	50%						
ostatní							
Hlinářská technologie	vepřovice ✓	dusaná hlína	jiná	Hliněná malta		ano ne	
Omítky - druhy na fasádě	hladké ✓	těrkované	jiné	Fasáda zdobená plastickými detaily		ano ne ✓	
Stavebně technický stav (vlhkost, trhliny, deformace, další)							

Datum a čas: 7.10.2007, 11:00

Jméno a příjmení: Svatava Staňková

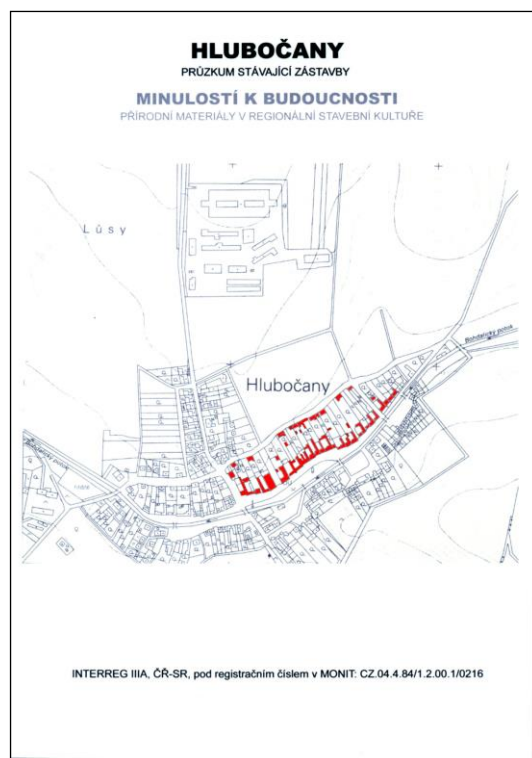
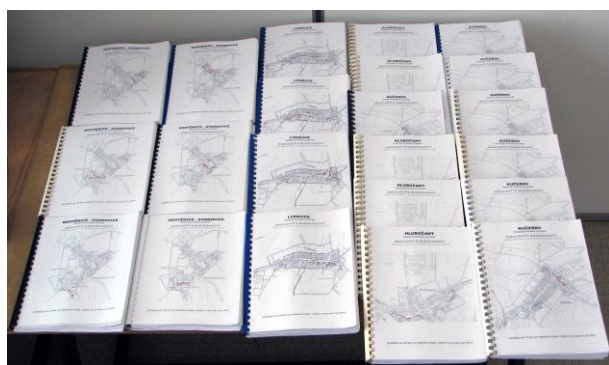
Stránka 3 / 6

Ukázka vyplněné tabulky od studentky Svatavy Staňkové.

Vyplněné tabulky a mapy se zakreslením prozkoumaných objektů odevzdali studenti v tištěné a digitální podobě. Digitální materiály byli shromážděny, zálohovány a budou archivovány ve Sdružení hliněného stavitelství. Tištěné materiály bylo nutné dále zpracovat a provést jejich roztřídění, seřazení a rozbor.

2. Zpracování dat z průzkumů

Další práce provedli doktorandi tak, že nejprve rozdělili odevzdané materiály podle obcí. Jednotlivé materiály prostudovali, vytřídili nevyplněné tabulkové listy a rozdělili obec na několik částí tak, aby bylo možné materiály z jednotlivých částí uspořádat do svazků. Pro každý svazek vytvořili mapu, na níž patřičnou část obce označili. Mapa tvoří titulní list každého svazku.

Fotografie všech 22 svazků a ukázka titulního listu jednoho ze svazků.

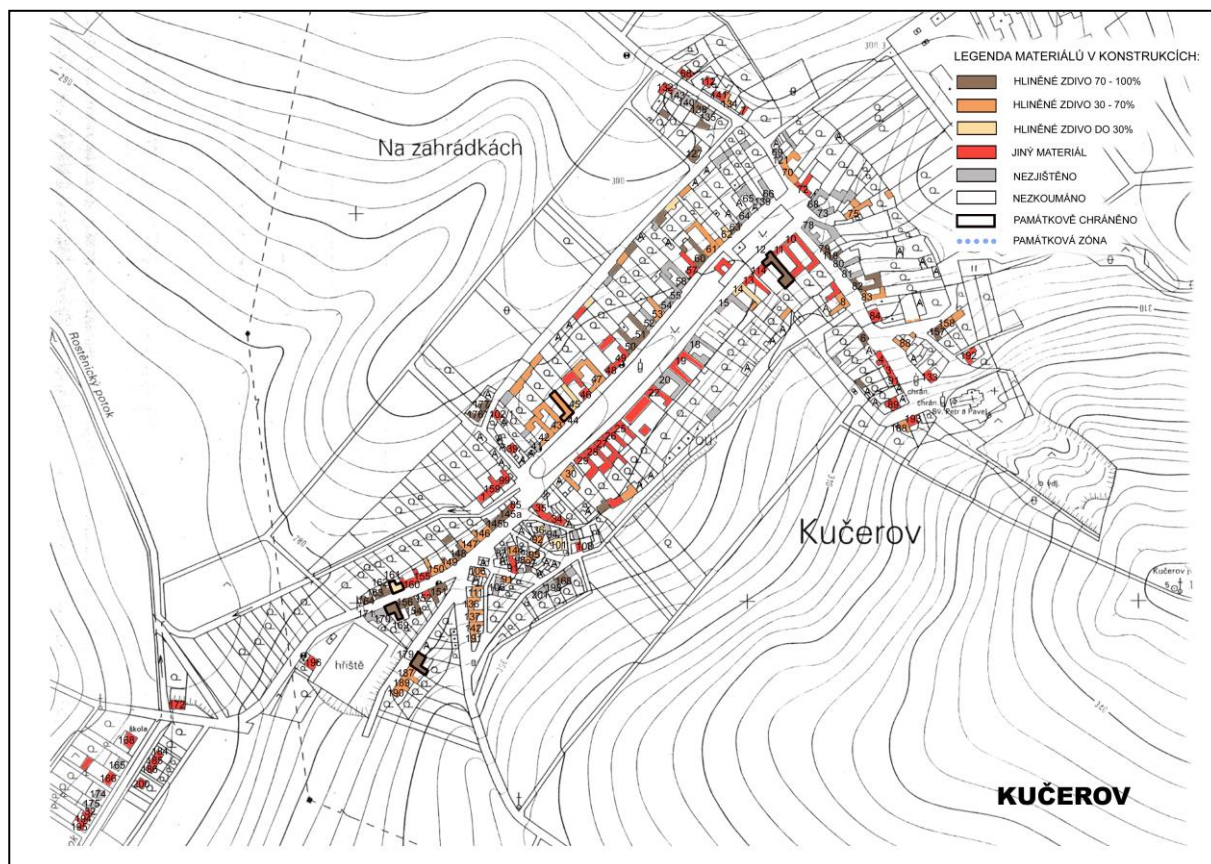
3. Podrobná analýza a systematizace získaných informací

Byla vytvořena legenda materiálů v konstrukcích a formát tabulky katalogových listů. Doktorandi provedli podrobnou analýzu průzkumů a podle vytvořené legendy zanesli informace o každé stavbě, ve které byl zjištěn výskyt hlíny do map. Dále pak informace o stavbě vyplnili do předem připraveného formátu katalogových listů a to včetně doplnění fotografií průčelí stavby.

		Obec, č.p.	Hlubočany, 24 (stodola)
		Rok výstavby	1936
		Přestavba	nezjištěna
		Účel	stodola
		Hliněné kce	vepřovice
		Poznámky	výskyt hlíny v části štítové stěny

Ukázka jedné vyplněné tabulky z katalogového listu.

Do map byly podle vytvořené legendy materiálů v konstrukcích a podle podílu hliněného zdiva označeny stavby odlišnými barvami. Hliněné zdivo 70-100% hnědě, hliněné zdivo 30-70% oranžově, hliněné zdivo do 30% žlutě, jiný materiál červeně, nezjištěný materiál šedě. Nezkoumané objekty byli ponechány bílé. Dále byli silným obrysem označeny stavby památkově chráněné. V obcích, kde je památková zóna, byla také vyznačena její hranice.

Ukázka zpracované mapy Kučerova.

Mapy a katalogové listy jsou součástí svazku, který dostane každá zkoumaná obec. Svazky všech obcí budou také společně uloženy v obci Rostěnice a archivní paré bude také ve Sdružení hliněného stavitelství.